9 decembrie 2021

CEPEJ(2021)15

COMISIA EUROPEANĂ PENTRU EFICIENȚA JUSTIȚIEI
(CEPEJ)

Linii directoare privind depunerea electronică a dosarelor în instanță (e-filing) și digitalizarea instanțelor judecătorești

Document adoptat în cadrul celei de-a 37-a reuniuni plenare a CEPEJ,
Strasbourg și online, 8 și 9 decembrie 2021

Această traducere a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al Consiliului Europei. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Consiliului Europei și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Traducere cofinanțată de Uniunea Europeană

Cuprins

Introducere....3
Scop și domeniu de aplicare....4
Definiții....4
Principii directoare....5
Concepte cheie....6
Partea I - Guvernanță și aspecte strategice....7
Strategie și viziune globală....7
Legislație dedicată....7
Strategia de guvernare....8
Implicarea comună a părților interesate....9
Angajament ferm față de principiul "Digital de la sine" (Digital by Default)....9
Partea a II-a - Aspecte organizatorice....10
Alocarea rațională a resurselor....10
Managementul agil al proiectelor....10
Constrângeri legate de complexitate....11
Centralitatea utilizatorului....12
Comunicare eficientă....12
Asistență și instruire pe mai multe niveluri....13
Partea III - Aspecte tehnice....13
Documente în format electronic....13
Plăți online....15
Gestionarea eficientă a datelor și documentelor....15
Date judiciare accesibile....15
Hotărârile judecătorești disponibile public....16
Măsuri de protecție și securitate....17
Arhitectură interoperabilă....17
Anexa....19
Lista de verificare pentru dezvoltarea unui sistem de depunere electronică ca parte a unei strategii globale de digitalizare a instanțelor judecătorești....19

Introducere

Grupul de lucru privind justiția cibernetică și inteligența artificială din cadrul Comisiei pentru Eficiența Justiției (CEPEJ-GT-CYBERJUST) a Consiliului Europei a fost însărcinat cu elaborarea de instrumente care să ofere un cadru și garanții statelor membre și profesioniștilor din domeniul justiției care doresc să creeze sau să utilizeze tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC) și/sau mecanisme de inteligență artificială (IA) în sistemele judiciare în vederea îmbunătățirii eficienței și calității justiției.

În septembrie 2020, CEPEJ-GT-CYBERJUST a decis să își lanseze activitatea privind depunerea cererilor în instanța de judecată în format electronic (e-filing). În aprilie 2021 a fost finalizat un raport tematic[1], și anume "Analiză generală a situației actuale în materie de depunere electronică a cererilor în instanță (e-filing) în anumite state membre ale Consiliului Europei". Prezentele linii directoare privind depunerea electronică a cererilor în instanță (e-filing) și digitalizarea instanțelor se bazează pe concluziile acestui raport.

Activitatea desfășurată în cadrul studiului menționat mai sus privind depunerea electronică a cererilor în instanță a fost ghidată de două noțiuni-cheie: (1) implementarea soluțiilor digitale în sistemul judiciar ar trebui înțeleasă ca o reformă sistemică și cuprinzătoare - care depășește cu mult aspectele tehnologice; și (2) depunerea electronică a cererilor și digitalizarea procedurilor judiciare sunt procese în curs de desfășurare care fac parte dintr-un ecosistem complet de servicii, fie ele digitale sau nu, mai degrabă decât proiecte separate cu un calendar ferm de implementare. Aceleași concepte stau la baza prezentelor linii directoare .

Liniile directoare se bazează pe ideea că un sistem de depunere electronică ar trebui să stabilească un canal digital care să permită interacțiunea și schimbul de date și documente electronice între instanțe și justițiabili[2]. Un astfel de concept necesită o schimbare care implică nu numai utilizarea tehnologiilor actualizate pentru a sprijini activitatea sistemelor judiciare, ci și reflectarea asupra considerentelor juridice, organizaționale și socio-culturale care afectează funcționarea organelor judiciare. Un exemplu similar poate fi dat cu natura circulară a digitalizării procedurilor judiciare care necesită standardizarea și simplificarea proceselor în mai multe instanțe, urmată de modificări juridice care afectează drepturile celor implicați în fiecare proces, care, la rândul lor, pot necesita ajustări operaționale și așa mai departe.

De asemenea, sunt prezentate principiile directoare și conceptele-cheie în jurul cărora se concentrează orientările pentru a oferi informații contextuale. Aceste principii sunt considerate elemente esențiale ale oricărei strategii de e-guvernare, având în vedere dezbaterea privind digitalizarea pe toate planurile din ultimul deceniu; astfel, ele au fost extrapolate în scopul prezentelor linii directoare în ceea ce privește relevanța lor pentru contextul judiciar. În plus, fiecare sistem informatic judiciar - indiferent de scopul și/sau funcționalitatea acestuia - ar trebui să fie implementat având în vedere valorile judiciare fundamentale.

Liniile directoare sunt apoi împărțite în trei părți: prima se referă la aspectele juridice și de guvernanță în vederea construirii unui ecosistem complet de servicii judiciare electronice; a doua se referă la aspectele socio-culturale și organizaționale pentru a sprijini dezvoltarea unui sistem de depunere electronică din perspectiva utilizatorilor; a treia se concentrează asupra aspectelor tehnice care trebuie luate în considerare. O anexă conține o listă de verificare pentru ca statele să reflecteze asupra cerințelor de bază în vederea implementării unui sistem de depunere electronică a cererilor de chemare în judecată.

[1] (CEPEJ-GT-CYBERJUST(2021)2)

[2] Domeniul de aplicare și funcționalitățile unui sistem de depunere electronică a cererilor, așa cum sunt prezentate în prezentele linii directoare, sunt extinse pe baza lucrărilor lui Cordella A. și F. Contini (2020), Digital Technologies for Better Justice: A toolkit for Action, Banca Interamericană de Dezvoltare/Banca Mondială, Washington D.C., https://publications.iadb.org/en/digital-technologies-for-better-justice-a-toolkit-for-action. DOI: https://doi.org/10.18235/0002297

Scop și domeniu de aplicare

Liniile directoare[3] oferă un set de măsuri-cheie pe care statele ar trebui să le urmeze atunci când proiectează și implementează un sistem de depunere electronică și urmăresc digitalizarea instanțelor, stabilind astfel un canal digital care să permită interacțiunea și schimbul de date și documente electronice între instanțe și justițiabili (și anume, părțile la proceduri, avocații și/sau practicienii în drept, martorii (experți) și/sau alți actori implicați în procedurile judiciare).

Liniile directoare se bazează pe ideea că fiecare stat a prevăzut deja (sau a luat măsuri pentru a asigura) activitățile de sprijin și facilitățile de infrastructură necesare, inclusiv rețeaua, hardware-ul, software-ul, dezvoltarea și întreținerea, suficiente pentru a opera un sistem de depunere electronică în conformitate cu criteriile și standardele comune actualizate pentru dezvoltarea tehnologiei informației, disponibilitatea, scalabilitatea[4], securitatea informațiilor și gestionarea calității (datelor).

În sensul prezentelor linii directoare, se consideră că depunerea electronică se limitează la comunicarea dintre instanțe și justițiabili și nu acoperă procesele de integrare între sisteme și schimburile de date și documente electronice între sistemele utilizate de actorii din domeniul justiției penale (de exemplu, instanțe, parchete, agenții de aplicare a legii).

Deși Liniile directoare ar putea fi utilizate ca bază de referință pentru toate procedurile judiciare, există diferențe între cerințele privind depunerea electronică pentru procedurile civile, administrative și penale de la o jurisdicție la alta. Contextul instituțional, juridic și tehnologic unic al fiecărui stat trebuie să fie luat în considerare atunci când se planifică, se proiectează și se implementează un sistem de depunere electronică.

Astfel, Liniile directoare oferă un cadru pentru un sistem de depunere electronică (a) care să permită unei părți să înceapă o procedură judiciară prin emiterea și primirea de documente electronice, să facă schimb de documente procedurale cu alte părți implicate în procedură și cu judecătorii/procurorii, să trimită și/sau să primească notificări și citații pe cale electronică, să plătească taxele judiciare online și/sau să acceseze un depozit securizat al tuturor documentelor procedurale ca parte a sistemului de gestionare a documentelor; și (b) care să asigure un tratament eficient și eficace al datelor pentru toți utilizatorii implicați. În cazul în care se introduce doar un set limitat de funcționalități de depunere electronică, se aplică în continuare subsetul respectiv de cerințe enumerate în prezentele linii directoare.

Definiții

În sensul prezentelor linii directoare , termenii de mai jos se definesc după cum urmează:

i. **document electronic** (sau **e-document**) înseamnă orice conținut stocat în formă electronică, în special text sau înregistrare sonoră, vizuală sau audio-vizuală
ii. **identificare electronică** (sau **e-identificare**) înseamnă procesul de utilizare a datelor de identificare a persoanei în formă electronică care reprezintă în mod unic fie o persoană fizică sau juridică, fie o persoană fizică reprezentând o persoană juridică[5]
iii. **semnătură electronică** (sau e-**semnătură**) înseamnă date în format electronic care sunt atașate sau asociate logic cu alte date în format electronic și care sunt utilizate de către semnatar pentru a semna[6]
iv. **depunerea electronică a dosarelor în instanță** (sau **e-filing**) se referă la soluții tehnologice care facilitează accesul la justiție prin crearea unui canal digital care permite interacțiunea și schimbul de date și documente electronice între instanțe și justițiabili
v. **utilizatorii interni se referă** la judecători, procurori și la personalul altor organe judiciare implicat în administrarea procedurilor judiciare
vi. **utilizatorii externi se** referă la părțile implicate în proceduri, fie că sunt cetățeni, societăți private, instituții publice, avocați și/sau practicieni în drept, martori (experți) și/sau alți actori implicați în procedurile judiciare.

[3] Liniile directoare au fost elaborate pe baza unui proiect pregătit de experții CEPEJ: Alexandra Tsvetkiova (Bulgaria) și Giulio Borsari (Italia).

[4] Caracteristică a unui sistem informatic de a se comporta similar, fără defecţiuni, atunci când volumul de date pe care îl prelucrează devine mai mare (se poate îmbunătăţi prin adăugarea unor resurse hardware adiţionale) (n. trad.)

[5] Definiție în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE

[6] Ibidem.

Principii directoare

Cadrul prezentelor linii directoare se bazează pe principiile juridice fundamentale pe care se bazează procedurile judiciare.

A. Supremația legii funcționează atât ca un principiu general, cât și ca un set de norme care reglementează justiția, judecătorii, procurorii, profesiile juridice și procedurile judiciare. Supremația legii se referă la faptul că toți membrii unei societăți sunt considerați în mod egal supuși codurilor și proceselor juridice făcute publice. Orice (nouă) legislație privind digitalizarea ar trebui să fie clară, transparentă și previzibilă. În plus, aceasta ar trebui să prevadă litigiile care ar putea apărea din cauza digitalizării în sine și să asigure protecția drepturilor legale ale tuturor utilizatorilor justiției digitale.

B. Independența sistemului judiciar este principala componentă care asigură statul de drept. Normele, legile și practicile determinate de (și/sau necesare pentru) digitalizare nu ar trebui să aibă niciun impact negativ sau să pună în pericol independența sistemului judiciar, a judecătorilor și a avocaților.

C. Toate garanțiile unui proces echitabil se aplică procedurilor judiciare digitalizate. Modificările aduse normelor de procedură ca urmare a digitalizării procedurilor, inclusiv a actelor și documentelor, ar trebui să se facă în conformitate cu dreptul la un proces echitabil.

D. Proiectarea și punerea în aplicare a procedurilor judiciare digitalizate ar trebui să fie nediscriminatorii.

E. Accesul la o cale de atac judiciară efectivă se acordă în cazul în care drepturile fundamentale ale oricărui utilizator sunt afectate în mod negativ sau lezate de utilizarea tehnologiei. În cazul consecințelor procedurale care rezultă din utilizarea tehnologiei sau din funcționarea defectuoasă momentană sau eronată a acesteia, ar trebui să se garanteze cel puțin remiterea în timp.

F. Sunt asigurate principiile de protecție a datelor, inclusiv în ceea ce privește calitatea și securitatea prelucrării datelor judiciare.

În plus față de cele de mai sus, următoarele principii sunt considerate elemente esențiale ale oricărei strategii de guvernare electronică; astfel, acestea au fost extrapolate în scopul prezentelor orientări și încorporate în ceea ce privește relevanța lor pentru contextul judiciar.

G. "Digital de la sine" este un principiu cu dimensiuni atât organizaționale și tehnice, cât și cu importanță strategică și ar trebui implementat ca atare. În general, se referă la furnizarea de servicii publice prin mijloace digitale ca opțiune preferată de către oameni pentru a le utiliza, adică servicii digitale vor fi atât de simple și convenabile încât toți cei care le pot utiliza vor alege să o facă, în timp ce celor care nu pot sau nu sunt dispuși să o facă nu li se va îngrădi această posibilitate.

H. Incluziunea și accesibilitatea sunt dimensiuni-cheie ale eficienței în vederea realizării principiului "digital-de la sine". Centrarea pe utilizator permite sistemului judiciar să ia în considerare nevoile și vocile tuturor utilizatorilor finali (fie ei interni sau externi) atunci când proiectează, furnizează, implementează și evaluează soluții și servicii digitale, luând în considerare, de asemenea, obstacolele generate de decalajul digital pe care le poate aduce utilizarea tehnologiei.

I. Procesele incluzive necesită acces la informații. Deschiderea și transparența duc la o mai bună responsabilitate și la consolidarea încrederii. Trasabilitatea informațiilor și a comunicărilor ajută la monitorizarea punerii în aplicare a normelor procedurale și a obligațiilor profesionale și poate oferi o mai bună înțelegere și apreciere a cetățenilor și a persoanelor juridice în ceea ce privește serviciile judiciare pe care le utilizează.

J. Cerințele de performanță, securitate și integritate a informațiilor - împreună cu protecția datelor prin concepție[7] și implicit[8] - joacă un rol esențial în schimbul de informații între părțile implicate într-un dosar, în timp ce se așteaptă cu insistență o calitate și o eficiență ridicate ale acestui schimb.

[7] Ținând seama de stadiul actual al tehnicii, de costul punerii în aplicare și de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării, precum și de riscurile de probabilitate și gravitate diferite pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice pe care le prezintă prelucrarea, operatorul de date pune în aplicare, atât în momentul stabilirii mijloacelor de prelucrare, cât și în momentul prelucrării propriu-zise, măsuri tehnice și organizatorice adecvate, menite să pună în aplicare în mod eficient principiile de protecție a datelor și să integreze garanțiile necesare în prelucrare, pentru a îndeplini cerințele respective de protecție a datelor și a proteja drepturile persoanelor vizate.

K. Gestionarea datelor și conservarea informațiilor devin esențiale nu numai în ceea ce privește respectarea legislației și a standardelor existente, ci și în ceea ce privește furnizarea de date (meta-date) fiabile, actualizate și exacte legate de cazuri în sistemele de gestionare a cazurilor, inclusiv în contextul reducerii la minimum a eforturilor depuse de funcționarii instanțelor de judecată pentru a verifica și/sau a efectua remedierea sau completarea datelor. Această chestiune este, de asemenea, legată de exhaustivitatea și calitatea informațiilor stocate în bazele de date judiciare. O gestionare adecvată a cunoștințelor care să permită corelarea datelor și căutări eficiente și introducerea unor funcționalități analitice complexe este considerată din ce în ce mai mult ca fiind valoroasă de către autoritățile judiciare.

L. Interoperabilitatea este considerată capacitatea atât a sistemelor, cât și a proceselor de afaceri de a sprijini schimbul de date în mod eficace și eficient și de a permite schimbul de informații și cunoștințe. Cu toate acestea, ea nu ar trebui privită doar ca un concept tehnic, ci mai degrabă ca o construcție complexă care cuprinde, de asemenea, dimensiuni politice, juridice și sociale.

M. Lipsa unor instrumente adecvate de evaluare a eficienței schimbului de date este îngrijorătoare. Această necesitate este strâns legată de evaluarea nevoilor și determinarea priorităților măsurilor (noi), de o mai bună alocare a resurselor și de monitorizarea proceselor de gestionare la toate nivelurile pentru o mai bună punere în aplicare a oricărei reforme strategice și/sau schimbări introduse în sistemul judiciar.

Concepte cheie

Având în vedere valorile judiciare esențiale pe care un sistem de depunere electronică a cererilor de chemare în judecată ar trebui să le respecte, următoarele concepte constituie fundamentul prezentelor linii directoare:

a) Un sistem de depunere electronică a dosarelor ar trebui să faciliteze accesul la informațiile judiciare și, prin urmare, la justiție, și să asigure responsabilitatea, asigurând în același timp un echilibru între accesul și protecția datelor cu caracter personal și - dacă și acolo unde este cazul - între acces și protecția secretului profesional.
b) Un sistem de depunere electronică ar trebui să fie pe deplin conform cu legislația în vigoare și cu standardele internaționale.
c) Un sistem de depunere electronică ar trebui să fie implementat într-un mod eficient, eficace și în timp util, utilizând cât mai bine resursele disponibile.
d) Un sistem de depunere electronică ar trebui să fie conceput cu un grad ridicat de transparență și responsabilitate în ceea ce privește performanța sa, fluxurile de proceduri și procesele de sprijinire a deciziilor.
e) Un sistem de depunere electronică ar trebui să fie dezvoltat în așa fel încât să reziste la schimbările instituționale și să fie actualizat în mod constant pe durata sa de viață. Astfel, în timpul etapelor de planificare și proiectare trebuie să se ia în considerare atât performanța pe termen scurt, cât și capacitățile în evoluție.
f) Cadrul instituțional, juridic și tehnologic unic al statului trebuie să fie integrat în proiectarea unui sistem de depunere electronică.
g) Digitalizarea nu trebuie privită ca o dezvoltare tehnologică independentă. Ea necesită o reformă care să includă atât cerințe tehnice și juridice, cât și angajamente instituționale puternice.
h) Un cadru juridic clar și bine definit facilitează planificarea, proiectarea și dezvoltarea cu succes a unui sistem de depunere electronică. Prin urmare, implementarea unui sistem de depunere electronică necesită un sprijin legislativ durabil.
i) Pentru a implementa cu succes un sistem de depunere electronică, ar trebui îndeplinite anumite condiții prealabile: o rețea fiabilă și sigură, prezența unor aptitudini și competențe suficiente în domeniul tehnologiei și o infrastructură deschisă pentru a facilita schimbul de date și coordonarea operațională cu alte sisteme naționale/transfrontaliere.

[8] Operatorul de date pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a se asigura că, în mod implicit, sunt prelucrate numai datele cu caracter personal care sunt necesare pentru fiecare scop specific al prelucrării.

Partea I - Guvernanță și aspecte strategice

Strategie și viziune globală

1. Punerea în aplicare a soluțiilor digitale în sistemul judiciar ar trebui înțeleasă ca o reformă sistemică și cuprinzătoare, care depășește cu mult cadrul tehnologic. Digitalizarea procedurilor judiciare și depunerea electronică a dosarelor sunt procese în curs de desfășurare care fac parte dintr-un ecosistem complet de servicii, fie ele digitale sau nu, mai degrabă decât proiecte separate cu un calendar ferm de punere în aplicare.

2. Asumând o perspectivă de management în vederea modernizării, simplificării și raționalizării, depunerea electronică ar trebui să fie integrată ca parte a unei strategii globale clare și cuprinzătoare de transformare a modului în care justiția este înfăptuită pentru oameni și întreprinderi. Transformarea sistemului judiciar ar trebui să aducă justiția mai aproape de cetățeni, îmbunătățind capacitatea de reacție și eficiența serviciilor.

3. Ar trebui să existe orientări politice și angajamente privind diferitele domenii ale activității judiciare, inclusiv depunerea electronică, care să cuprindă măsuri strategice, organizaționale și tehnice. Modificările legislației în ceea ce privește evoluțiile strategice, organizaționale și sociale care stau la baza digitalizării judiciare sunt considerate extrem de importante pentru a facilita astfel de reforme.

4. Procesele de depunere electronică ar trebui să integreze elemente de simplificare a administrării, de îmbunătățire a serviciilor și de centrare pe utilizator pentru a consolida încrederea în instituțiile judiciare și pentru a îmbunătăți percepția justiției. Transparența, responsabilitatea și incluziunea trebuie să fie încorporate ca principii directoare de bază.

5. Orice strategie de digitalizare a procedurilor judiciare, care evoluează în funcție de obiectivele de depunere electronică, ar trebui să fie aliniată sau integrată cu strategiile de digitalizare naționale și europene, pentru a se baza pe progresele existente și pentru a asigura eficiența și eficacitatea pe termen lung.

Legislație dedicată

6. O legislație dedicată e-justiției (-aferentă) ar trebui să fie considerată o condiție prealabilă pentru digitalizarea cu succes a procedurilor judiciare, care să urmărească formalizarea, simplificarea și/sau dematerializarea și uniformizarea proceselor, urmărind un echilibru adecvat între specificațiile tehnice și flexibilitatea în ceea ce privește cazurile specifice de aplicare.

7. Dacă se optează pentru o legislație dedicată e-justiției, aceasta ar trebui să fie concepută ca o reglementare autonomă coerentă și, în același timp, să fie aliniată la actele existente, inclusiv în ceea ce privește actele de e-guvernare, dacă este necesar. Trebuie evitate lucrările de modificare sau supra-complicațiile. Odată adoptată, legislația ar trebui să fie revizuită și evaluată periodic pentru a reflecta nevoile existente, dar actualizată cu prudență.

8. În timp ce legislația ar trebui să asigure uniformitatea și standardizarea procedurilor, aceasta ar trebui, de asemenea, să asigure, într-o anumită măsură, flexibilitate pentru a facilita diversele excepții și cazuri specifice de aplicare care ar putea să apară în timpul transformării procedurilor judiciare sau cu privire la diferite soluții tehnologice care ar putea fi implementate sau ar putea evolua în viitor.

9. În cazul în care digitalizarea procedurilor judiciare se bazează, de asemenea, pe faptul că sistemul judiciar investește în modalități noi de aplicare a tehnologiei (de exemplu, sistemele de inteligență artificială sau tehnologia de tip ”blockchain”, în cazul în care natura tehnologiei impune limite în ceea ce privește controlul acesteia odată aplicată), introducerea și aprobarea unei noi legislații pentru a legitima progresul tehnologic ar trebui să fie realizate cu prudență.

10. Sistemul judiciar ar putea adopta noi practici de reglementare pentru a răspunde într-un mod mai agil[9] la inovație și la perturbări, pentru a înțelege mai bine oportunitățile și a atenua riscurile. Cu toate acestea,

[9] Agilitatea implică o acțiune sau o metodă de agilitate, fluiditate, flexibilitate sau adaptabilitate. În sectorul software, conceptul de agil sau "agilitate" pune în valoare rezultatele în locul regulilor, reacția la schimbare în locul urmării unui plan, încurajarea unei participări mai largi în locul controlului și promovarea autoorganizării în locul guvernării

tehnici precum reglementarea anticipativă[10] , reglementarea axată pe rezultate[11] , reglementarea experimentală[12] , sau reglementarea bazată pe date[13] , nu sunt încă susținute de dovezi semnificative privind eficiența și eficacitatea lor pe termen lung în comparație cu ansamblul existent și interesant de practici de reglementare; prin urmare, utilizarea și impactul acestora ar trebui monitorizate și evaluate cu atenție în cazul în care sunt puse în aplicare.

Strategia de guvernare

11. Un program eficient și eficace de transformare a sistemului judiciar necesită o voință politică puternică, o abordare managerială cuprinzătoare și o implicare largă a părților interesate.

12. Punerea în aplicare a strategiei și impunerea de obligații legale ar trebui să fie susținute de mijloace adecvate de planificare pentru realizarea acestora, traducând astfel programul de transformare judiciară în acțiuni concrete. Digitalizarea procedurilor judiciare, inclusiv depunerea electronică, ar trebui să fie completată de un pachet cuprinzător de măsuri de digitalizare și de modernizare, și de o foaie de parcurs clară care să indice detalii privind schimbările necesare și impactul preconizat. Măsurile de depunere electronică pot varia de la notificări electronice și verificarea în timp real a statutului juridic în timpul autentificării, prin simplificarea și dematerializarea procedurilor, până la publicarea interactivă a statisticilor judiciare oficiale. Oricare ar fi gama de măsuri, aceasta ar trebui să reflecte necesitățile naționale de progres în domeniul judiciar și să urmărească obținerea unor servicii judiciare mai simple, digitale și deschise, precum și furnizarea optimizată a acestora.

13. Un astfel de pachet de măsuri ar trebui să ia în considerare obiectivele pe termen mediu și lung care trebuie atinse, în cazul în care planificarea pe termen lung se bazează pe realizările pe termen mediu pentru a păstra realizările și a asigura continuarea progresului.

14. Toate măsurile ar trebui să fie însoțite de indicatori-cheie de performanță rezonabili și măsurabili pentru a asigura o monitorizare adecvată a eficienței și eficacității acestora, precum și a calendarului. Acest proces ar putea fi sprijinit de un sistem de gestionare a indicatorilor dedicat pentru a îmbunătăți și mai mult monitorizarea și dezvoltarea procedurilor interne care vizează transformarea digitală.

---

centralizate. Acesta introduce o abordare iterativă a managementului de proiect și a dezvoltării de software care ajută organizațiile să livreze valoare lucrând în trepte mici, dar consumabile; se referă la un mod de a gestiona un proiect prin împărțirea acestuia în mai multe faze și implică o colaborare constantă cu părțile interesate și o îmbunătățire continuă în fiecare etapă.

[10] Conceptul de reglementare anticipativă se referă la identificarea schimbărilor dincolo de domeniul în cauză într-o anumită perioadă și la luarea în considerare a implicațiilor acestor schimbări (împreună sau individual) pentru abordările actuale și viitoare ale autorității de reglementare, adică în ceea ce privește impactul inovației tehnologice.

[11] Cunoscută și sub denumirea de reglementare bazată pe obiective, aceasta pune accentul pe obținerea unor rezultate "reale" pentru utilizatorii finali și pentru mediu și definește obiective de nivel înalt pe care acțiunile părților interesate trebuie să le atingă folosind propria lor judecată (prin utilizarea sau combinarea unor tehnici precum clauzele de experimentare și orientările de reglementare). Este diferită de reglementarea bazată pe norme prescriptive, care definește în prealabil cu exactitate acțiunile pe care părțile interesate trebuie sau nu trebuie să le facă. A se vedea, de asemenea, *Guvernul Regatului Unit, Department for Business, Energy & Industrial Strategy (BEIS), "Goals-based and rules-based approaches to regulation", BEIS Research Paper No. 8, mai 2018.*

[12] Reglementarea experimentală se referă la un proces de învățare și adaptare, în care autoritățile de reglementare se angajează împreună cu întreprinderile în ceea ce privește ideile, produsele și modelele de afaceri pentru a afla cum trebuie să se adapteze ambele părți pentru a permite introducerea eficientă pe piață a produselor și serviciilor inovatoare.

[13] Acest concept se referă la introducerea regulilor sub formă de coduri care pot fi citite de mașini și este cunoscut și sub denumirea de reglementare consumabilă de către mașini. Tehnologiile bazate pe date permit o nouă abordare a reglementării, în care intervențiile pot fi direcționate cu precizie, rezultatele pot fi monitorizate în timp real, iar normele pot fi evaluate și actualizate în ritm alert. Pe măsură ce sistemele ajung la maturitate, autoritățile de reglementare ar putea utiliza datele colectate pentru a ajuta la modelarea efectelor viitoarelor modificări ale codului lor, iar întreprinderile ar putea executa mult mai rapid modificările aduse sistemelor lor, permițând un sistem de guvernanță mult mai agil. A se vedea, de asemenea, *Forumul Economic Mondial, "Agile Regulation for the Fourth Industrial Revolution A Toolkit for Regulators", decembrie 2020, p. 27-31.*

15. Toate măsurile ar trebui să fie ajustate în permanență pentru a reflecta nevoile diferitelor părți interesate din sistemul judiciar, fie că sunt utilizatori interni sau externi. În completarea managementului schimbării[14] ar putea fi introduse măsuri de promovare a unei mentalități de îmbunătățire continuă.

16. Guvernanța aspectelor arhitecturale ale depunerii electronice trebuie, de asemenea, să fie asigurată în permanență prin revizuiri și verificări cuprinzătoare, pentru a garanta o concepție arhitecturală generală orientată funcțional și inițiative, proiecte și acțiuni individuale coerente.

Implicarea comună a părților interesate

17. Elaborarea unui concept de depunere electronică sau a unei foi de parcurs dedicate ar trebui să implice utilizatorii și să permită fiecărei părți interesate să transmită feedback pentru îmbunătățirea strategiei de implementare încă de la începutul procesului. O astfel de cooptare garantează implicarea utilizatorilor interni și externi pe parcurs și oferă o oportunitate pentru o mai bună colaborare, participare și transparență în materie de depunere electronică.

18. Introducerea centrării pe utilizator și stabilirea unui design de sistem ușor de utilizat și receptiv pentru toate tipurile de utilizatori este o necesitate pentru o inițiativă de succes de depunere electronică. Acest lucru presupune o abordare cooperantă de jos în sus și o implicare extinsă a părților interesate în definirea cerințelor aplicabile în materie de depunere electronică și în punerea în aplicare a măsurilor. Permiterea părților interesate să participe activ la îmbunătățirea procedurilor judiciare și la digitalizarea acestora facilitează, de asemenea, adoptarea viitoare a sistemului.

19. Incluziunea este apreciată ca fiind o abordare de management extrem de benefică, care creează încredere în cadrul de transformare și promovează o schimbare culturală largă și transparența. Acest lucru ar putea fi realizat prin crearea unei comunități de utilizatori finali (interni și/sau externi) care să participe la conceperea și implementarea sistemului de depunere electronică sau prin înființarea unor grupuri de lucru formate din utilizatori interni și/sau reprezentanți ai grupurilor de părți interesate externe care să fie implicați în măsurile organizaționale, în etapele de dezvoltare, testare și implementare a sistemului de depunere electronică, în rezolvarea unor probleme practice sau juridice, în furnizarea de feedback cu privire la și/sau testarea diferitelor funcționalități înainte de adoptarea acestora etc., toate acestea fiind puse în aplicare în timp util.

20. Crearea unor laboratoare experimentale care să implice utilizatori cheie pentru a sprijini proiectarea și dezvoltarea inițială a unui sistem de depunere electronică sau a unei anumite caracteristici inovatoare ar putea fi un avantaj, în funcție de dimensiunea și de calendarul proiectului.

21. Implicarea continuă a utilizatorilor finali, în special a reprezentanților profesiilor juridice, este considerată un factor cheie de succes în implementarea unui sistem de depunere electronică. "Abordarea de tip ambasador" (îndrumarea reprezentanților comunităților notabile de utilizatori finali pentru a identifica interese, valori sau experiențe comune cu membrii comunităților lor și pentru a promova proiectul) este considerată extrem de benefică, în special în primele etape de pilotare, când sistemul de depunere electronică se confruntă încă cu diverse probleme.

Angajament ferm față de principiul "Digital de la sine" (Digital by Default)

22. Atât strategia, cât și legislația ar trebui să integreze principiul "digital de la sine", luând în considerare, de asemenea, cultura existentă, disponibilitatea comunității de a adopta instrumente digitale și nivelurile de competențe digitale (atât în cadrul comunităților judiciare, cât și din perspectiva utilizatorilor finali, cetățeni și întreprinderi, deoarece acestea pot fi diferite). Cu toate acestea, aceste aspecte nu ar trebui să blocheze reformele, ci mai degrabă să ofere un punct de plecare realist pentru o introducere mai treptată a schimbărilor.

23. Impunerea unor obligații stricte ar trebui să fie (auto)reglementată prin niveluri de pregătire, perioade de tranziție și măsuri succesive.

[14] Managementul schimbării este utilizat ca termen colectiv pentru toate abordările de pregătire, sprijin și ajutorare a persoanelor, echipelor și organizațiilor în realizarea schimbărilor organizaționale. Factorii de schimbare pot include, printre altele, evoluția continuă a tehnologiei, revizuirile interne ale proceselor și restructurarea organizațională.

24. Promovarea digitalizării prin măsuri obligatorii ar putea fi benefică numai dacă măsurile de sprijin și facilitățile de infrastructură relevante (inclusiv rețeaua, hardware, software, dezvoltare, întreținere și asistență) sunt deja existente. Ar putea fi luate în considerare, de asemenea, niveluri suficiente de cultură și competențe digitale ale comunităților. O abordare de adoptare treptată ar putea fi preferată în statele în care sunt încă în curs de desfășurare sau în curs de desfășurare evoluții majore la nivel național.

25. Ar trebui adoptată furnizarea serviciilor judiciare în format digital ca opțiune preferată, păstrând în același timp alte canale deschise pentru cei care sunt deconectați din motive de alegere sau de necesitate sau în ceea ce privește anumite tipuri de cauze/proceduri. Cu toate acestea, încurajarea documentelor native în format digital ar trebui să fie o prioritate.

26. Schimbul de date (cum ar fi datele de identificare a persoanelor fizice și statutul social, datele privind societățile comerciale, datele privind proprietățile etc.) cu sisteme terțe ar trebui să fie considerat mai degrabă o necesitate decât o conformitate atunci când se dezvoltă un sistem de depunere electronică. Automatizarea parțială sau integrarea limitată cu sisteme externe ar trebui avute în vedere doar ca soluție temporară, în cazul în care sunt în curs de desfășurare platforme de facilitare sau procese de integrare esențiale.

Partea a II-a - Aspecte organizatorice

Alocarea rațională a resurselor

27. Digitalizarea procedurilor judiciare și punerea în aplicare a sistemului de depunere electronică a cererilor, împreună cu impunerea de obligații legale pentru a facilita astfel de reforme, ar trebui să fie corelate în mod adecvat cu tehnologia informației și cu resursele umane și financiare disponibile. Alocarea resurselor ar trebui să respecte principiul sustenabilității, luând în considerare întreaga durată de viață a unui proiect sau a unui sistem și nu doar costurile de dezvoltare a acestuia.

28. Finanțarea ar trebui să fie asigurată în mod independent din surse terțe și ar trebui să stea la baza conceptului fără economii.

29. Ar trebui încurajată angajarea de resurse interne pentru dezvoltarea și întreținerea sistemelor judiciare, pentru a evita întârzierile în materie de achiziții publice și cheltuielile necorespunzătoare și pentru a asigura conservarea și continuitatea cunoștințelor. Cu toate acestea, în cazul în care este necesară o achiziție publică, ar putea fi avută în vedere dezvoltarea unei dovezi de concept, a unui prototip sau a unui produs minim viabil pentru a facilita înțelegerea de către părțile interesate a proceselor și a caracteristicilor încă din prima etapă. În orice caz, calendarul de dezvoltare a sistemului de depunere electronică ar trebui să prevadă posibile întârzieri în alocarea resurselor, precum și posibilități de aliniere dinamică cu proiecte sau măsuri conexe.

30. În ceea ce privește resursele umane, sistemul judiciar ar trebui să se concentreze nu numai pe asigurarea unor echipe tehnologice adecvate și suficient de mari, ci și pe implicarea adecvată și pe termen lung atât a experților judiciari și a practicienilor în domeniul juridic (care cunosc din interior normele procedurale exacte și nevoile), cât și a experților în transformare organizațională, managementul schimbării, comunicare etc., care ar putea sprijini sistemul judiciar în elaborarea de noi idei, în utilizarea unor instrumente de colaborare adecvate și în crearea încrederii prin comunicarea schimbărilor în cel mai relevant mod posibil pentru public.

31. Ar trebui încurajată adoptarea și monitorizarea indicatorilor-cheie de performanță și a evaluărilor în ceea ce privește rentabilitatea investițiilor, gestionarea costurilor și economiile de resurse umane.

Managementul agil al proiectelor

32. În ceea ce privește furnizarea unui sistem de depunere electronică, ar trebui să se ia în considerare abordarea în etape succesive. Punerea în aplicare și determinarea priorităților proiectelor în etape ar trebui să se bazeze pe considerente relevante bazate pe impact în ceea ce privește aducerea celei mai mari valori pentru utilizatorii finali, afectarea unui volum mare de cazuri și/sau proceduri, operațiuni și proceduri cu risc scăzut etc. Abordarea procedură cu procedură sau axată pe domeniu ar putea fi, de asemenea, luată în considerare, numai dacă se stabilesc o viziune și un calendar clar pentru o soluție completă și polivalentă de depunere electronică a cererilor.

33. În timpul planificării proiectului, determinarea priorităților (sub)măsurilor ar trebui să se bazeze pe o serie de considerente legate de impactul preconizat, raportul calitate-preț și gestionarea riscurilor. În funcție de prioritățile naționale legate de consolidarea încrederii și de promovarea unei schimbări culturale largi și a transparenței, în unele cazuri, ar putea fi acordată prioritate serviciilor furnizate direct cetățenilor și întreprinderilor.

34. În cazul în care se optează pentru aceasta, abordarea agilă, atât la nivel organizațional, cât și la nivel de dezvoltare, ar trebui să fie luată în considerare încă de la început și adoptată cu o atenție sporită asupra rezultatelor așteptate și a procedurilor stricte de gestionare a timpului.

35. Asigurarea unor resurse adecvate pentru gestionarea proiectelor nu trebuie subestimată. Metodologiile de management care stau la baza acestora ar trebui să fie înțelese atât de experții judiciari, de organismele de management respective, cât și de echipele de dezvoltare IT (fie că sunt interne sau nu). Implicarea funcționarilor judiciari în exercițiu și a magistraților în -gestionarea comună ar putea fi benefică, în funcție de disponibilitatea acestora; în cazul în care această abordare este pusă în aplicare, alocarea unui timp adecvat dedicat ciclului de viață al proiectului și dezvoltarea competențelor de gestionare relevante este o necesitate.

36. Cultura experimentului ar trebui încurajată, având în vedere beneficiile pe termen lung ale mecanismelor de eșantionare experimentală (dovezi de concept, prototipuri, versiuni experimentale, pilotare etc.) și valoarea adăugată pentru implicarea părților interesate, promovarea cooptării și facilitarea acceptării instrumentelor de către utilizatori.

37. Transformarea organizațională a birourilor administrative ale organelor judiciare ar trebui să completeze orice proiect de depunere electronică a documentelor. Implementarea metodologiilor și tehnicilor de îmbunătățire continuă și de gestionare a impactului ar putea fi benefică pentru a obține o schimbare holistică și durabilă.

Constrângeri legate de complexitate

38. Succesul digitalizării procedurilor judiciare și al punerii în aplicare a depunerii electronice a documentelor necesită reconfigurarea sau reproiectarea proceselor judiciare de bază pentru a obține îmbunătățiri în ceea ce privește productivitatea, durata ciclului și calitatea, mai degrabă decât simpla replicare a acestora prin mijloace electronice. Ar trebui încurajată proiectarea stării viitoare pentru fiecare proces fără a se ține seama de constrângerile actuale; odată ce este descrisă o stare viitoare convingătoare, ar trebui reintroduse constrângerile legate de complexitate (de exemplu, verificările obligatorii din punct de vedere juridic) pentru a asigura legalitatea procedurilor. Cu toate acestea, în cazul în care ar trebui să se țină seama de arhitectura sistemului moștenit, constrângerile acestuia trebuie încorporate în noua proiectare astfel încât să permită furnizarea continuă a serviciilor în timpul actualizărilor viitoare ale arhitecturii.

39. Operațiunile automatizate (de exemplu, atribuirea automată a cauzelor, citațiile, notificările, urmărirea cauzelor, gestionarea relațiilor dintre cauze, programarea, raportarea etc.) și caracteristicile care reduc la minimum eforturile legate de volumul de muncă (de exemplu, introducerea de modele cu conținut variabil, date pre-completate, notificări privind citatele contradictorii ale legii etc.) nu ar trebui să fie considerate măsuri complementare, ci încorporate în proiectul de depunere electronică.

40. O abordare de tip "mobile-first"[15] ar trebui să fie adoptată în proiectarea noilor sisteme, deoarece aceasta conduce la un design care se concentrează mai mult pe conținut și, prin urmare, pe utilizator. O astfel de abordare aduce o nouă perspectivă asupra complexității procedurilor și elimină redundanțele atât în texte, cât și în acțiuni.

41. Având în vedere complexitatea juridică și dependențele dintre părți, ar trebui evitată orice altă involuție de natură organizatorică sau tehnică în ceea ce privește depunerea electronică (de exemplu, caracteristici care nu sunt direct legate de necesitățile de depunere electronică, navigare prea complexă, proiectare prea complexă a experienței utilizatorului etc.).

[15] Abordarea "Mobile-first" este o strategie bazată pe design reactiv: interfața este proiectată pentru cel mai mic dispozitiv posibil și apoi este redimensionată pentru a se adapta automat la dispozitivele mai mari și la computerele desktop. Aceasta conduce în mod organic la un design care se concentrează mai mult pe conținut și, prin urmare, pe utilizator.

Centralitatea utilizatorului

42. Un mod de furnizare a serviciilor centrat pe utilizator este o strategie care se bazează pe plasarea utilizatorului pe primul loc și în centrul procesului de afaceri pentru a oferi o experiență pozitivă și a construi relații pe termen lung. Acest lucru presupune nu numai anticiparea nevoilor utilizatorilor, ci și crearea de procese, servicii, politici și o cultură care sunt concepute pentru a le oferi acestora o experiență excelentă, de la descoperirea inițială până la punctul de acțiune și dincolo de acesta. Un sistem de depunere electronică a cererilor ar trebui să urmeze aceeași strategie în vederea unei implementări de succes.

43. Incluziunea se referă la diversitate și la asigurarea implicării tuturor în cea mai mare măsură posibilă. Crearea de servicii incluzive implică o înțelegere a diversității utilizatorilor și a gamei largi de perspective ale acestora. Implicarea pe scară largă a părților interesate în fiecare etapă de proiectare și dezvoltare a sistemului de depunere electronică ar trebui să elimine barierele care creează eforturi și separări nejustificate.

44. Accesibilitatea este un atribut al proiectării incluzive. Aceasta se referă la nivelul de utilitate pe care un serviciu îl aduce utilizatorului, la ușurința în ceea ce privește utilizarea intuitivă, funcționarea și fiabilitatea acestuia și, în general, la crearea unei experiențe satisfăcătoare. În plus față de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități,[16] , experții în experiența utilizatorilor și în design ar trebui să facă parte din proiectul de depunere electronică încă din faza de proiectare a sistemului, lucrând îndeaproape cu părțile interesate, pentru a asigura rezultate optime.

45. Principiul ghișeului unic ar trebui pus în aplicare pentru a oferi o platformă unică pentru furnizarea de servicii electronice de către sistemul judiciar, inclusiv în ceea ce privește depunerea electronică. În timp ce le oferă utilizatorilor confortul de a avea mai multe nevoi satisfăcute într-o singură locație, aceasta sporește experiența acestora și, de asemenea, scutește sistemul judiciar de investiții suplimentare de resurse pe termen lung.

46. Un sistem de depunere electronică ar trebui, de asemenea, să răspundă nevoilor utilizatorilor săi, oferind cel mai înalt nivel de flexibilitate pentru a facilita atât crearea și citirea documentelor electronice, cât și pentru a limita sarcinile administrative ale acestora (de exemplu, efectuarea de verificări de inconsecvență, validarea referințelor juridice, generarea de pachete PDF indexate de materiale de caz în format electronic etc.).

Comunicare eficientă

47. Digitalizarea procedurilor judiciare și punerea în aplicare a sistemului de depunere electronică a cererilor necesită o strategie de comunicare complementară eficientă pentru a implica părțile-cheie interesate în măsurile de promovare și pentru a informa grupurile țintă. Publicarea unui plan de acțiuni detaliat și orientat spre servicii, care să indice termenele, resursele și organismele responsabile pentru toate măsurile, precum și o monitorizare periodică a punerii în aplicare a acestuia ar putea fi adoptate pentru a asigura transparența eforturilor și a rezultatelor.

48. Având în vedere dimensiunea publicului și diversitatea nevoilor și a înțelegerii proceselor de către acesta, pentru o implementare eficientă a sistemului de depunere electronică este necesar să se comunice beneficiile utilizării aplicațiilor și posibilitățile de automatizare a sarcinilor împovărătoare, în special atunci când se introduc sisteme mai complexe sau procese de digitalizare. Pentru a atinge potențialul maxim al sistemului de depunere electronică, ar fi benefic să se depună eforturi suplimentare pentru a crește gradul de utilizare, eventual prin consolidarea stimulentelor și a comunicării.

49. Comunicarea care să sublinieze incluziunea, cooperarea și angajamentul, completată de măsuri adecvate care pot fi puse în aplicare, este o necesitate pentru a transmite mesaje clare, deschise și ușor de înțeles.

[16] Pentru strategii, standarde și resurse pentru a face aplicațiile web accesibile persoanelor cu dizabilități, W3C Web Accessibility Initiative (WAI), https://www.w3.org/wai/, este o referință principală.

50. Nevoile de comunicare ale cetățenilor și ale întreprinderilor necesită comunicări simplificate în ceea ce privește limbajul, terminologia și vizualizarea pentru a îndemna la acțiune. Elaborarea de noi modalități de comunicare a informațiilor juridice complexe, cum ar fi citațiile, notificările, politicile, ghidurile de procedură și altele, precum și dezvoltarea de proiecte pilot privind modul în care să facă depunerea electronică mai accesibilă, echitabilă și care să confere mai multă putere - în special pentru persoanele care nu sunt asistate de avocați - ar trebui încurajate în cadrul contextului sociocultural și al practicilor regionale.

Asistență și instruire pe mai multe niveluri

51. Atingerea unui nivel adecvat de competențe digitale ale utilizatorilor este considerată cel mai important și mai dificil aspect al unei strategii de digitalizare. Acest aspect ar trebui să fie considerat ca punct de plecare pentru proiectarea sistemului de depunere electronică și să se reflecte în măsuri specifice aplicabile în acest domeniu.

52. Un sistem de depunere electronică ar trebui să fie construit (sau ar trebui introdusă o nouă funcție) astfel încât să nu fie nevoie de asistență pentru utilizatorul final în ceea ce privește utilizarea funcționalităților sale.

53. Eforturile speciale de a oferi sprijin zilnic pe mai multe niveluri, formare și asistență tehnică sunt obligatorii. Pot fi explorate o varietate de instrumente; cu toate acestea, ar trebui să se ofere formare online, un serviciu de asistență tehnică cu program prelungit și asistență tehnică la cerere la distanță.

54. Îndrumarea și formarea digitală, împreună cu îndrumarea umăr la umăr oferită de colegi, ar trebui să fie încurajate pentru a limita nevoia de sprijin suplimentar. Cu toate acestea, un astfel de sprijin ar trebui să fie oferit, dacă este necesar.

Partea III - Aspecte tehnice

Documente în format electronic

55. În scopul depunerii electronice, toate documentele judiciare ar trebui să fie prelucrate[17] exclusiv în formă electronică (ca documente electronice), respectând autenticitatea, integritatea și confidențialitatea.

56. Documentele electronice care sunt acte juridice (de exemplu, pledoarii, declarații, ordonanțe, decizii etc.) ar trebui să fie create și puse la dispoziție în formate deschise (de exemplu, PDF). Nu ar trebui să fie nevoie de niciun software proprietar pentru a le crea și/sau citi.

57. Ar trebui avute în vedere măsuri care să faciliteze procesele de citire și de studiu, în special pentru fișierele text lungi, mai ales pentru utilizatorii interni sau profesioniști externi. De exemplu, includerea de linkuri către legislație și/sau jurisprudență ar putea fi considerată o bună practică. Pentru primele, ar putea fi utilizat un standard precum Identificatorul european de jurisprudență (ECLI)[18] sau un standard echivalent, în timp ce pentru cele din urmă se recomandă utilizarea identificatorului de drept european (ELI)[19] sau un standard echivalent. Astfel de legături ar putea fi, de asemenea, create în mod automat, utilizând tehnici de normalizare.[20]

---

[17] În sensul prezentelor linii directoare, prelucrarea se referă la orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor sau documentelor, fie că este sau nu automatizată, cum ar fi crearea, conversia, colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în alt mod, restricționarea, ștergerea, distrugerea sau altele.

[18] https://eur-lex.europa.eu/summary/IT/jl0056

[19] https://eur-lex.europa.eu/eli-register/about.html

[20] Astfel de tehnici analizează textul nestructurat și generează automat legături juridice. A se vedea *T. Agnoloni, L. Bacci, M. van Opijnen (2017). BO-ECLI Parser Engine: the Extensible European Solution for the Automatic Extraction of Legal Links (Motorul de parcurgere BO-ECLI: soluția europeană extensibilă pentru extragerea automată a legăturilor juridice)*; disponibil la http://ceur-ws.org/Vol-2143/paper4.pdf.

58. Semnături electronice calificate (sau servicii echivalente) ar trebui să se aplice anumitor tipuri de acte juridice pentru a se asigura autenticitatea și integritatea acestora, de exemplu atunci când trebuie să fie utilizate în afara domeniului justiției (de exemplu, decizii judecătorești). Pentru a permite utilizarea aplicațiilor de pe orice dispozitiv și fără a instala hardware (de exemplu, cititoare de carduri inteligente) și/sau software suplimentare, ar trebui să fie posibilă semnarea calificată la distanță. Un sigiliu electronic calificat[21] ar putea fi o alternativă la semnătura electronică calificată, deoarece este aplicat automat de către sistem. [22]

59. Documentul electronic trimis unui organ judiciar de către un utilizator extern ar trebui să conțină (sau să fie însoțit de) date structurate, și anume metadate, pentru a permite completarea sau actualizarea automată a datelor privind dosarul și pentru a permite prelucrarea automată sau semiautomată în cadrul sistemului de gestionare a dosarelor, evitându-se astfel introducerea manuală a datelor și posibilele erori.

60. În timpul procesului de depunere electronică, metadatele furnizate de utilizatorii externi ar trebui să fie supuse unor mecanisme încorporate care să verifice automat calitatea și caracterul complet al datelor introduse, pentru a reduce la minimum validarea efectuată de personalul instanței, de exemplu, verificarea acurateței datelor cu caracter personal în raport cu o bază de date externă, a inconsecvențelor intrinseci ale datelor, a discrepanțelor cu textul din documentul electronic etc.

61. Sistemul de depunere electronică ar trebui să furnizeze o dovadă incontestabilă de livrare care să conțină o ștampilă temporală electronică emisă de autoritatea judiciară destinatară.

62. Fișierele multimedia și fișierele de mari dimensiuni (de exemplu, interceptări telefonice, fișiere video etc.) ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare în proiectarea arhitecturii de depunere electronică, în ceea ce privește potențialul lor de analiză ulterioară și de schimb transfrontalier, precum și în lumina necesității tot mai mari de a trata probele în format electronic.

63. Ar trebui să se ia măsuri pentru a garanta manipularea și schimbul corect de probe electronice, în ceea ce privește identificarea, colectarea, achiziționarea, transmiterea și conservarea acestora.[23] Metadatele probelor electronice ar trebui să fie reprezentate în conformitate cu un standard internațional care să ofere un limbaj comun pentru a sprijini normalizarea, combinarea și validarea automată a diverselor surse de informații, pentru a facilita analiza, explorarea întrebărilor legate de investigații ("cine", "când", "cât timp", "unde") și pentru a permite schimburile cu alte țări.

64. Ar trebui avute în vedere o atenție specială și o evaluare periodică a necesităților în ceea ce privește menținerea altor canale deschise pentru cei care sunt deconectați prin alegere sau necesitate sau pentru anumite tipuri de cazuri/proceduri. În aceste cazuri, documentele pe suport de hârtie ar trebui să fie acceptate de instanțe și procuraturi, care ar trebui să le convertească în format digital pentru a păstra caracterul complet al dosarului digital. Ar trebui instituit un proces avansat de semnătură electronică[24] (sau un serviciu echivalent) pentru documentele scanate, pentru a certifica conformitatea cu originalul pe suport de hârtie.

65. Utilizatorii interni ar trebui să aibă posibilitatea de a personaliza șabloanele pentru documentele create în diferitele etape ale procedurilor judiciare (de exemplu, decizii, comunicări, procese-verbale de audieri etc.). De asemenea, ar trebui să fie prevăzută o soluție pentru partajarea șabloanelor cu alți utilizatori sau cu membrii unor comunități specifice (de exemplu, judecători care se ocupă de cauze de dreptul

[21] Un sigiliu electronic oferă dovada că un document electronic este emis de o persoană juridică (în acest context, de exemplu, autoritatea judiciară), asigurând certitudinea originii și integrității documentului, așa cum face semnătura electronică atunci când semnatarul este o persoană fizică.

[22] În orice caz, acest lucru nu ar trebui să definească în prealabil un proces de autentificare considerat adecvat de către statul membru respectiv pe baza experienței și în conformitate cu legislația aplicabilă.

[23] A se vedea, de asemenea, *Liniile directoare privind probele electronice în procedurile civile și administrative adoptate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 30th ianuarie 2019*, disponibile la https://rm.coe.int/guidelines-on-electronic-evidence-and-explanatory-memorandum/1680968ab5.

[24] O semnătură electronică avansată este o semnătură electronică care îndeplinește următoarele cerințe: este legată în mod unic de semnatar; este capabilă să identifice semnatarul; este creată cu ajutorul datelor de creare a semnăturii electronice pe care semnatarul le poate utiliza, cu un nivel ridicat de încredere, sub controlul său exclusiv; și este legată de datele semnate cu ajutorul acesteia, astfel încât orice modificare ulterioară a datelor să fie detectabilă.

familiei sau judecători din aceeași instanță/regiune); dacă se bazează pe un sistem de stocare central, se recomandă o funcție de căutare.

Plăți online

66. Ar trebui să fie disponibile soluții care să permită plata online a taxelor judiciare ("plăți electronice"), permițând utilizatorilor să aleagă metoda preferată dintre cele mai comune (de exemplu, card de credit, card de debit, transfer de bani etc.).

67. Soluțiile de plată online trebuie să fie concepute și implementate pentru a asigura securitatea transferului de bani pe parcursul întregului proces.

68. Procesul de plată electronică ar trebui să fie integrat în mod corespunzător cu sistemul de depunere electronică, astfel încât plata electronică să se refere în mod unic la sarcina specifică (de exemplu, introducerea unei proceduri civile), generând, de exemplu, un identificator unic al operațiunii.

69. Sistemul de plată electronică ar putea prevedea un calcul automat al taxelor judiciare în cazul în care acestea sunt fixe sau se bazează pe parametri cunoscuți (de exemplu, tipul de procedură). În aceste cazuri, ar trebui să se furnizeze un șablon gata de plată cu date de plată pre-completate. În cazul în care nu este posibilă calcularea automată, utilizatorul ar trebui să fie notificat prin mijloace electronice odată ce suma exactă ar putea fi sau este deja stabilită.

70. În cazul în care calculul automat al taxelor judiciare este disponibil, trebuie să se pună la dispoziția cetățenilor privați elemente de calcul accesibile publicului.

Gestionarea eficientă a datelor și documentelor

71. Ar trebui creat un sistem de stocare unic de date și documente la nivel național, cu scopul de a evita duplicarea informațiilor între autoritățile judiciare, în special cele care utilizează aceleași date și documente în cadrul diferitelor instanțe (instanțele de prim nivel și de nivelul doi, Curtea Supremă de Justiție etc.), precum și pentru a oferi capacități de căutare și analiză mai eficiente, eficace și ușor de dezvoltat. Doar permisiunile de acces ar trebui să se schimbe pe parcursul întregului ciclu de viață al documentelor electronice.

72. Sistemul de stocare ar trebui să asigure stocarea documentelor electronice pentru a păstra (și a putea dovedi) integritatea acestora în fiecare etapă a ciclului lor de viață.

73. Sistemul de stocare ar trebui să furnizeze interfețe de programare a aplicațiilor, inclusiv pentru aplicații externe, prin canale securizate, pentru a permite automatizarea operațiunilor judiciare greoaie și schimbul automat de date legate de cazuri între autoritățile (judiciare).

74. Pentru a prezenta probe video (de exemplu, în timpul audierilor, la cererea unui avocat etc.), ar trebui identificate standarde deschise și ar putea fi dezvoltate soluții specifice de streaming pentru a asigura cea mai bună calitate și experiență de vizionare (de exemplu, furnizarea de note, semne de carte și localizare geografică) și pentru a evita descărcarea de fișiere de mari dimensiuni. Ar trebui luate în considerare soluțiile de cloud (la fața locului sau externe), cu asigurarea unor garanții adecvate.

Date judiciare accesibile

75. Bazele de date ar trebui să fie concepute astfel încât statisticile judiciare să fie colectate și elaborate automat în mod regulat, evitând - sau cel puțin minimizând - eforturile umane.

76. Ar trebui pusă în aplicare o abordare mai cuprinzătoare a informațiilor de afaceri, adoptând tehnologii Big Data de ultimă generație, aplicate la date structurate și nestructurate, pentru a permite corelarea datelor (inclusiv cu baze de date interne și externe), căutări eficiente, funcționalități analitice (dincolo de statisticile judiciare)[25] și/sau efectuarea de analize de grupare și analize predictive[26] , oferind tablouri de

[25] Exemplele se pot referi la instrumente care permit analize ale datelor multidimensionale în mod interactiv din mai multe perspective, rapoarte și tablouri de bord dinamice personalizabile, analize comparative etc.

[26] Analizele predictive cuprind o varietate de tehnici statistice, de la data mining, modelare predictivă și învățare automată, care analizează fapte curente și istorice pentru a face predicții despre evenimente viitoare sau necunoscute.

bord utile pentru diferite tipuri de utilizatori și răspunsuri eficiente la nevoile centrale și locale de sprijinire a deciziilor. În acest scop, documentele scanate ar putea fi supuse unui proces automat de recunoaștere optică a caracterelor (OCR).

77. Sistemul de depunere electronică ar trebui să prevadă proceduri specifice pentru corectarea greșelilor comise de registratori, evitând prescurtările (de exemplu, accesul direct la bazele de date) sau soluțiile alternative care ar putea afecta coerența datelor și ar putea avea un impact negativ asupra statisticilor și analizei datelor.

Hotărârile judecătorești disponibile public

78. Hotărârile judecătorești ar trebui să fie accesibile publicului (adică fără autentificare).

79. Ar putea fi necesare soluții automate sau semiautomate de anonimizare pentru a rezolva constrângerile legate de confidențialitate, creând o versiune publică a oricărei decizii.

80. Hotărârile și documentele legate de cauze ar trebui să fie identificate în mod unic, în conformitate cu un standard recunoscut oficial, pentru a facilita citarea jurisprudenței de către toți actorii implicați și pentru a reduce timpul petrecut de profesioniștii din domeniul juridic și de cadrele universitare în căutarea și navigarea acesteia.

Cerințe privind continuitatea activității

81. Sistemul de depunere electronică ar trebui să fie conceput și dezvoltat astfel încât să permită accesul și utilizarea de la distanță de pe orice dispozitiv și fără a fi necesară instalarea de software suplimentar. Astfel, ar trebui construite aplicații bazate pe web, care să poată fi lansate de pe un browser obișnuit.

82. Sistemul de depunere electronică ar trebui să gestioneze corect întreruperile temporare, de exemplu, reluarea statutului la momentul întreruperii fără pierderi de date.

83. Ar trebui găsite soluții adecvate pentru funcționalitatea de ”back-office” a sistemului de depunere electronică a cererilor (e-filling) pentru a permite utilizatorilor interni să lucreze off-line, adică atunci când conexiunea la internet nu este disponibilă, în special pentru a studia și redacta documente. În aceste scopuri, sistemul ar putea permite sincronizarea unidirecțională sau bidirecțională, în conformitate cu reguli stricte, prin intermediul unei funcții separate a sistemului; nu ar trebui să se permită descărcarea și/sau încărcarea necontrolată a documentelor electronice.

84. Sistemul de depunere electronică ar trebui să fie conceput și dezvoltat pentru a oferi un acces ușor și rapid la informațiile în timp real stocate în bazele de date și în sistemele de gestionare a documentelor (sau a dosarelor). Ar trebui să se asigure timpi de răspuns rapizi (măsurați în câteva secunde) cel puțin pentru funcțiile cele mai utilizate, de exemplu, afișarea rezultatelor căutării, vizualizarea datelor detaliate, deschiderea unui document etc. Indicatorii-cheie de performanță ar trebui să fie verificați și măsurați în mod constant și proactiv printr-un sistem de monitorizare, care să efectueze frecvent teste de performanță și funcționale pentru scenarii specifice.

85. Ar trebui să se urmărească o desfășurare fără întreruperi[27]. Ar trebui avute în vedere abordări dovedite în materie de dezvoltare, securitate și operațiuni care să permită o automatizare și o monitorizare eficientă și fiabilă a versiunilor de software.

86. Ar trebui instituit un plan de continuitate a activității, cu scopul de a obține perioade scurte de indisponibilitate a sistemului de depunere electronică, precum și pierderi minime sau zero de date în caz de accident sau de corupție a datelor. Acesta din urmă este cel mai important parametru, deoarece lacunele de date pot fi dificil de rezolvat și ar putea necesita multă intervenție umană (și timp) pentru a obține date structurate și coerența documentelor.

[27] Implementarea cu timp de nefuncționare zero este o metodă de implementare în care o aplicație (de exemplu, un sistem de depunere electronică) nu este niciodată oprită sau într-o stare instabilă în timpul procesului de implementare sau de actualizare.

Măsuri de protecție și securitate

87. Identificarea electronică a persoanelor fizice sau juridice ar trebui să se bazeze pe un mecanism fiabil de autentificare, de exemplu - conform tehnologiilor actuale - prin așa-numita "autentificare cu doi factori", în special atunci când se accesează sistemul de depunere electronică dintr-o rețea externă prin internet (de exemplu, printr-un portal web).[28] .

88. Pentru a gestiona în mod corespunzător identitățile utilizatorilor interni și pentru a reglementa accesul utilizatorilor, sistemul de depunere electronică ar trebui, de asemenea, să fie integrat cu un sistem de gestionare a identității și a accesului. Acesta din urmă ar trebui să fie unic pentru domeniul judiciar (adică să fie utilizat de toate aplicațiile, nu numai de sistemul de depunere electronică) și să ofere modele de control al accesului bazate atât pe roluri, cât și pe atribute pentru gestionarea autorizațiilor.

89. Sistemul de depunere electronică ar trebui să fie protejat în mod adecvat împotriva atacurilor cibernetice, în special în ceea ce privește funcțiile expuse pe internet (de exemplu, portalurile web). Acesta ar trebui să fie supus periodic unor teste de vulnerabilitate, în conformitate cu standardele internaționale (de exemplu, OWASP pentru aplicații web).[29]

90. Pentru a asigura confidențialitatea datelor, în special în cazul anumitor tipuri de informații sensibile (de exemplu, numele inculpaților), ar trebui să se pună în aplicare soluții de criptare a datelor și documentelor, atât în ceea ce privește procesele de transmitere, cât și cele de arhivare. Informațiile respective ar trebui să fie, de asemenea, protejate împotriva accesului direct prin intermediul unui sistem de operare (de exemplu, de către un administrator de sistem), al dispozitivelor de stocare și al mediilor de backup. Un aspect crucial care trebuie luat în considerare este gestionarea corectă a cheii (cheilor) de criptare/decriptare, care implică, de asemenea, o serie de aspecte organizatorice.

91. În cazurile de lucru la distanță, ar trebui să existe măsuri de securitate adecvate pentru a garanta confidențialitatea documentelor electronice care conțin date sensibile prelucrate pe dispozitivul (dispozitivele) în cauză.

92. Ar trebui implementate soluții de segregare a datelor pentru a se asigura că numai utilizatorii de servicii de depunere electronică pot avea acces la datele lor, în funcție de drepturile lor, în timp ce utilizatorii privilegiați ai sistemului (de exemplu, administratorii de baze de date sau de sistem) nu pot citi sau actualiza datele.

Arhitectură interoperabilă

93. Sistemul de depunere electronică a cererilor ar trebui să fie conceput astfel încât să fie pregătit pentru a fi interoperabil cu sistemele externe, asigurând o compatibilitate maximă la nivel național pentru a face schimb de date în mod eficace și eficient cu alte autorități (de exemplu, registrele funciare și ale comerțului, autoritățile de aplicare a legii etc.). Acest lucru ar trebui să faciliteze activitatea judecătorului de recepționare electronică în timp util și exhaustiv a documentelor solicitate prin intermediul canalelor digitale stabilite. Ar trebui adoptate principii arhitecturale și standarde tehnologice adecvate de ultimă generație. Având în vedere complexitatea depunerii electronice, o arhitectură de întreprindere[30] ar putea fi considerată adecvată, deoarece contribuie la reducerea complexității IT, la consolidarea datelor și a aplicațiilor și la o mai bună interoperabilitate a sistemelor.

---

[28] Cele mai frecvente soluții sunt cardurile inteligente sau cărțile naționale de identitate (care conțin un certificat de autentificare calificat), o parolă cu utilizare unică (OTP) generată de o aplicație mobilă pe smartphone-ul utilizatorului sau o autentificare prin intermediul unui furnizor de identitate recunoscut de autoritatea judiciară (de obicei, unul aprobat de stat).

[29] Open Web Application Security Project (OWASP) este o comunitate online care produce articole, metodologii, documentație, instrumente și tehnologii disponibile în mod gratuit în domeniul securității aplicațiilor web.

[30] O arhitectură de întreprindere se referă la un plan conceptual care definește structura și funcționarea organizațiilor cu intenția de a determina modul în care o organizație își poate atinge în mod eficient obiectivele actuale și viitoare prin identificarea și analiza proactivă și holistică a executării schimbării în vederea atingerii viziunii și rezultatelor dorite ale afacerii.

94. Fluxurile de interoperabilitate ar trebui să fie concepute astfel încât să asigure măsuri adecvate de securitate, de protecție a datelor cu caracter personal și de confidențialitate, în funcție de nivelul de sensibilitate, de exemplu, prin crearea unor canale criptate și a unei infrastructuri de chei publice pentru a asigura autenticitatea, integritatea și confidențialitatea datelor schimbate.

95. Este necesar să se ia în considerare reutilizarea elementelor constitutive facilitate de guvern, de exemplu, platformele sau cadrele existente pentru semnături electronice, identități electronice, plăți electronice, livrări electronice etc.

96. Reglementările Uniunii Europene și instrumentele disponibile[31] ar trebui luate în considerare de statele din afara UE pentru a asigura interoperabilitatea transfrontalieră și schimbul de probe electronice[32] .

[31] Adică e-CODEX (e-Justice Communication via Online Data Exchange), un sistem informatic descentralizat și securizat care interconectează diferite sisteme naționale de e-justiție pentru a realiza proceduri transfrontaliere în materie civilă și penală. Disponibil la adresa https://www.e-codex.eu/.

[32] De exemplu, Comisia Europeană a creat sistemul de schimb digital e-Evidence, un sistem descentralizat securizat care permite autorităților competente din statele membre ale UE să comunice rapid și expeditiv în ceea ce privește schimburile electronice în contextul Ordinului european de anchetă și al diferitelor instrumente de asistență judiciară reciprocă în domeniul dreptului penal. Acesta utilizează sistemul e-CODEX ca instrument pentru transmiterea securizată a datelor.

Anexa

Lista de verificare pentru dezvoltarea unui sistem de depunere electronică ca parte a unei strategii globale de digitalizare a instanțelor judecătorești

Această listă de verificare servește factorilor de decizie politică, reprezentanților organismelor de management judecătoresc, managerilor de proiecte, managerilor IT etc. pentru a contura mai bine etapele de parcurs în vederea realizării unui sistem de depunere electronică eficace și eficient de lungă durată, ca parte a unei strategii globale de digitalizare a instanțelor.

În timp ce această listă de verificare ar putea fi utilizată ca instrument separat pentru a sprijini proiectarea sistemului de depunere electronică, ea servește, de asemenea, ca instrument complementar pentru a ajuta părțile interesate să interpreteze mai bine conceptele enunțate în prezentele linii directoare. Fiecare întrebare, inclusă în lista de verificare, derivă din unul sau mai multe linii directoare, unde numerotarea liniilor directoare (I.1, I.2, ...) indică partea (I, II sau III) și punctul (1, 2, 3...) din cadrul acestor linii cu care ar putea fi asociat contextul întrebării.

Abordarea de evaluare a listei de verificare se bazează pe tehnicile de determinare a priorităților utilizate în management, analiza de afaceri, managementul de proiect și dezvoltare de software pentru a ajunge la o înțelegere comună cu părțile interesate cu privire la importanța pe care o acordă livrării fiecărei cerințe. Clasificarea este după cum urmează:

- Cerințele care "trebuie să existe" sunt esențiale pentru ca livrarea să fie un succes.
- Cerințele etichetate ca "ar trebui să aibă" sunt importante, dar nu sunt necesare pentru livrare. În timp ce cerințele "ar trebui să aibă" pot fi la fel de importante ca și cele "trebuie să aibă", acestea nu sunt adesea la fel de critice din punct de vedere al timpului sau poate exista o altă modalitate de a satisface cerința, astfel încât aceasta să poată fi reținută până la o livrare viitoare.
- Cerințele etichetate ca "ar fi putut fi" sunt de dorit, dar nu sunt necesare și ar putea îmbunătăți experiența sau satisfacția utilizatorului cu un cost redus. De obicei, acestea sunt incluse dacă timpul și resursele permit acest lucru.

Lista de verificare poate fi adaptată - în special în ceea ce privește coloana "conformitate" - în funcție de situația la moment în ceea ce privește depunerea electronică și/sau de stadiul respectiv de implementare și/sau digitalizare.
Lista de verificare prezintă măsurile necesare pentru succesul depunerii electronice și al digitalizării instanțelor, luând în considerare expertiza necesară. Aceasta oferă experților o imagine de ansamblu rapidă a tipului de resurse care ar putea fi necesare pentru punerea în aplicare a măsurii în cauză.

Măsură	Evaluare		Cartografierea măsurilor practice necesare			Referința la un ghid cheie	Ghidul (ghidurile) conex(e)
	Nivelul de importanță	Conformitate	Măsură legislativă	Măsură legată de guvernanță sau de organizare	Măsură sau cerință de sistem IT		
Partea I - Guvernanță și aspecte strategice							
Există o strategie globală privind transformarea sistemului judiciar și/sau e-justiție și/sau digitalizarea procedurilor judiciare care să includă considerații privind depunerea electronică a cererilor?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.2	I.1 I.3 I.11-13 I.21
În cazul în care acestea există, sunt dezvoltate în conformitate cu strategiile de digitalizare existente la nivel național și/sau european?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	I.5	I.1-3 I.7
Orientările și angajamentele politice privind transformarea sistemului judiciar și/sau e-justiție și/sau digitalizarea procedurilor judiciare cuprind măsuri strategice, organizaționale și tehnice, inclusiv în ceea ce privește depunerea electronică a cererilor?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	-	I.3	I.1-2 I.11-13
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică este conceput ca parte a unui ecosistem mai larg de servicii judiciare (electronice)?	trebuie să aibă	☐	-	Da	Da	I.1	I.2-3 I.11-13 I.26 II.19
Există o foaie de parcurs clară care să indice detalii cu privire la schimbările necesare și la impactul preconizat în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare a depunerii electronice?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.12	I.1-3 I.11 I.13 I.17
În cazul în care există o foaie de parcurs, aceasta ia în considerare măsurile și facilitățile de sprijin relevante (rețea existentă, hardware, software, dezvoltare, întreținere, asistență etc.) disponibile? În cazul în care acestea din urmă nu sunt considerate suficiente pentru depunerea electronică, există măsuri preliminare pentru a susține procesul de dezvoltare și implementare a sistemului de depunere electronică?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.24	I.3 I.12 II.1
În cazul în care se elaborează o foaie de parcurs, aceasta ia în considerare cultura digitală a părților interesate și nivelul competențelor digitale? În cazul în care acestea din urmă nu sunt considerate suficiente pentru depunerea electronică, există măsuri preliminare pentru a sprijini procesul de dezvoltare și de implementare a sistemului de depunere electronică?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.24	I.12 I.22
Există o legislație națională dedicată privind digitalizarea procedurilor judiciare și/sau chestiunile legate de depunerea electronică, care să integreze conceptele de formalizare, simplificare și/sau dematerializare a procedurilor judiciare?	trebuie să aibă	☐	Da	-	-	I.6	I.2 I.4

Există o legislație națională dedicată privind digitalizarea procedurilor judiciare și/sau chestiunile legate de depunerea electronică, care să asigure uniformitatea?	trebuie să aibă	☐	Da	-	-	I.6	-
În cazul în care există o legislație națională dedicată digitalizării procedurilor judiciare și/sau aspectelor legate de depunerea electronică, este aceasta aliniată cu actele procedurale și legislația existente în domeniul e-guvernării?	trebuie să aibă	☐	Da	-	-	I.7	I.5
În cazul în care există o legislație națională dedicată digitalizării procedurilor judiciare și/sau aspectelor legate de depunerea electronică, există o procedură de revizuire și evaluare periodică a legislației în ceea ce privește nevoile existente și/sau progresele tehnologice?	ar trebui să aibă	☐	Da	-	-	I.7	I.14
În cazul măsurilor obligatorii introduse prin legislație, legislația prevede o perioadă de tranziție sau o serie de măsuri succesive care trebuie luate pentru a introduce obligația în practică?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.23	I.6-8
În cazul măsurilor obligatorii introduse de legislație, sunt acestea în funcție de nivelul de pregătire în ceea ce privește implementarea? Există măsuri de atenuare a riscurilor legate de lipsa de pregătire la momentul desfășurării?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.23	I.6-8
În cazul în care există o legislație națională dedicată digitalizării procedurilor judiciare și/sau aspectelor legate de depunerea electronică, ia aceasta în considerare diferitele excepții și cazuri de utilizare specifice pe care le implică tehnologia și/sau modelul de transformare judiciară selectat?	ar trebui să aibă	☐	Da	-	-	I.8	-
Există o practică de reglementare experimentală și/sau un set de măsuri pentru a "testa" punerea în aplicare a noilor utilizări ale tehnologiei în domeniul judiciar?	ar fi putut	☐	Da	Da	Da	I.9 I.10	-
Există indicatori cheie de performanță adecvați pentru a monitoriza eficiența și eficacitatea măsurilor strategice, organizaționale și tehnice întreprinse?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.14	II.5
Există o practică de gestionare a schimbării și/sau un set de măsuri pentru a monitoriza nevoile părților interesate?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.15	I.16-20
Există un mecanism care să permită părților interesate să transmită feedback cu privire la strategie/foaia de parcurs (în cazul în care acesta există)?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	I.16	I.15 I.18-21
Sistemul dvs. de depunere electronică a cererilor este centrat pe utilizator?	trebuie să aibă	☐	-	Da	Da	I.18	I.19-21
Există un mecanism care să permită utilizatorilor externi să participe în mod activ la definirea cerințelor privind depunerea electronică și/sau să ofere feedback pe parcursul etapelor de dezvoltare a depunerii electronice?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	I.18	I.19-21
Există un mecanism care să le permită utilizatorilor interni să participe activ la definirea cerințelor de depunere electronică și/sau să ofere feedback pe parcursul etapelor de dezvoltare a depunerii electronice?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	I.18	I.19-21
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică include principiul "digital-by-default"?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.22	I.1
Este luat în considerare gradul de pregătire al părților interesate (cultura existentă, nivelul de	ar	☐	-	Da	-	I.22	II.25-

adoptare a instrumentelor digitale, competențele digitale) în strategia/foaia de parcurs care prevede punerea în aplicare (integrală sau parțială) a principiului "digital-by-default"?	trebui să aibă						26
Este furnizarea de servicii judiciare în format digital o opțiune preferată?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.25	I.22
În cazul în care furnizarea de servicii judiciare în format digital este o opțiune preferată, aveți în vedere menținerea altor canale deschise pentru cei care sunt deconectați din alegere sau din necesitate?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.25	I.22 III.10
Este o prioritate menținerea documentelor create exclusiv în format digital?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.25	I.22
În cazul în care menținerea documentelor create exclusiv în format digital este o prioritate, există infrastructura și competențele necesare?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.25	I.22
Este asigurat schimbul automat de date cu sistemele externe?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	I.26	I.22
În cazul în care nu se asigură schimbul automat de date cu sistemele externe, există soluții temporare pentru a asigura punerea în aplicare a principiului "o singură dată"?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.26	I.22
Partea a II-a - Aspecte organizatorice							
Dezvoltarea și implementarea sistemului dumneavoastră de depunere electronică a cererilor este susținută de resurse adecvate (având în vedere întreaga durată de viață a sistemului)?	trebuie să aibă	☐	-	Da	Da	II.1	I.11-13
Este asigurată finanțarea?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.2	I.11 II.1
Intenționați să angajați resurse interne pentru dezvoltarea și întreținerea sistemului de depunere electronică?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.3	II.1-2
În cazul în care se are în vedere o achiziție publică, se are în vedere dezvoltarea unei dovezi de concept, a unui prototip sau a unui produs minim viabil?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.3	II.1-2 II.10
Este luat în considerare calendarul de dezvoltare a sistemului de depunere electronică în raport cu posibilele întârzieri în alocarea resurselor sau cu necesitățile de aliniere cu proiecte sau măsuri conexe?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.3	II.1-2
Este asigurată implicarea adecvată și pe termen lung atât a experților judiciari, cât și a practicienilor din domeniul juridic (care cunosc din interior normele procedurale exacte și nevoile) în măsurile de dezvoltare IT?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.4	II.1
Sunt experții judiciari și/sau practicienii în drept implicați în activități de (co) management?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.9	II.1-2 II.4
În cazul în care experții judiciari și/sau practicienii din domeniul juridic sunt implicați în orice activitate de (co)management, sunt aceștia disponibili să aloce o cantitate considerabilă de timp și să dobândească competențele de management adecvate?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.9	II.1-2 II.4

Este asigurată implicarea experților în transformare organizațională, managementul schimbării, comunicare etc., pentru a sprijini planificarea proiectării, folosind instrumente de colaborare adecvate și pentru a crea încredere prin comunicarea schimbărilor în modul cel mai relevant pentru public?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.4	II.1-2
Sunt adoptați indicatori-cheie de performanță relevanți pentru monitorizarea și evaluarea implementării proiectului și a alocării resurselor?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.5	I.14 II.1-2
Sunt adoptați indicatori-cheie de performanță pentru monitorizarea și evaluarea randamentului investițiilor, a gestionării costurilor și a economiilor de resurse umane?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.5	I.14 II.1-2
Este planificată o implementare etapizată (sau proiecte legate de implementare) a sistemului de depunere electronică a documentelor?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.6	I.11-13 I.22-26
În cazul unei implementări etapizate, sunt (sub)măsurile prioritare pe baza unor considerente legate de impact?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.6	I.11-13 I.22-26 II.1
În ceea ce privește gestionarea proiectelor, sunt (sub)măsurile prioritare pe baza impactului așteptat, a raportului calitate-preț și a considerentelor legate de gestionarea riscurilor?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.7	I.11-13 I.22-26 II.1 II.6
Este (orice formă de) metodologie agilă luată în considerare în scopuri de management de proiect?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.8	-
Este (orice formă de) metodologie agilă luată în considerare în scopuri de dezvoltare tehnică?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.8	-
Sunt adoptate proceduri adecvate de management de proiect?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.8	-
Sunt planificate mecanisme experimentale de eșantionare?	ar fi putut	☐	-	Da	Da	II.10	II.3
Există măsuri privind transformarea organizațională a back-office-urilor organelor judiciare?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.11	II.6-7
Există o metodologie adecvată de reorganizare a proceselor (transformare a afacerii)?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.12	I.18-19 II.6
Sunt operațiunile automatizate și eforturile de minimizare a volumului de muncă integrate în	trebuie	☐	-	Da	Da	II.13	II.12

proiectarea sistemului de depunere electronică?	să aibă						
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică adoptă o abordare de tip "mobile-first"?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.14	II.12-13 II.15
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică integrează principiul transparenței?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.4 II.16	I.12 II.17-19 II.21
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică integrează principiul responsabilității?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.4 II.16	II.17-19 II.21
Încorporează designul sistemului dumneavoastră de arhivare electronică principiul incluziunii?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.4 II.17	II.16 II.18-19
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică integrează principiul accesibilității?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	I.4 II.18	II.16-17 II.19
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică integrează elemente de simplificare administrativă, de îmbunătățire a serviciilor și de centrare pe utilizator?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	I.4 II.16	II.17-19
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică pune în aplicare principiul ghișeului unic?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.19	I.4 II.16-18
Sistemul dumneavoastră de depunere electronică are în vedere măsuri specifice de limitare a sarcinii administrative pentru utilizatorii interni?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	II.20	II.16-18
Există o strategie de comunicare pentru a sprijini implementarea depunerii electronice?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.21 II.22	I.20
În cazul în care există o strategie de comunicare, aceasta prevede măsuri privind transparența eforturilor și a rezultatelor?	ar fi putut	☐	-	Da	-	II.21	I.4 II.22
În cazul în care există o strategie de comunicare, aceasta prevede implicarea principalelor părți interesate în măsurile de promovare?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.21	I.21 II.22
În cazul în care există o strategie de comunicare, aceasta ia în considerare abordarea centrată pe oameni pentru a transmite mesaje mai clare, mai deschise și mai ușor de înțeles?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.23 II.24	II.21-22
Sunt planificate măsuri de îmbunătățire a competențelor digitale ale utilizatorilor?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.25	I.22 II.11
Există măsuri de sprijin zilnic, formare și asistență tehnică?	trebuie să aibă	☐	-	Da	-	II.26 II.27	I.22 Ii.11
Sunt preconizate măsuri legate de formarea online, un serviciu de asistență tehnică cu program	ar	☐	-	Da	-	II.27	II.25

prelungit și/sau asistență tehnică la cerere la distanță?	trebui să aibă						
Sunt preconizate măsuri legate de îndrumarea digitală și/sau de îndrumarea umăr la umăr de către colegi? (pentru utilizatorii interni)	ar trebui să aibă	☐	-	Da	-	II.28	II.25 II.27
Partea III - Aspecte tehnice							
Documentele judiciare sunt prelucrate exclusiv în format electronic în scopul depunerii electronice?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.1	-
Documentele electronice care sunt acte juridice (de exemplu, pledoarii, declarații, ordonanțe, decizii etc.) sunt create și puse la dispoziție în formate deschise (de exemplu, PDF)?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.2	-
Sunt introduse în actele juridice linkuri către legislație și jurisprudență?	ar fi putut	☐	-	Da	-	III.3	II.20 III.24 III.26
Se aplică semnătura electronică calificată (sau un serviciu echivalent) acelor acte juridice care ar putea fi utilizate în afara domeniului judiciar (de exemplu, deciziile judiciare)?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.4	III.41
Documentele electronice trimise unui organ judiciar de către un utilizator extern conțin (sau sunt însoțite de) date structurate, și anume metadate?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.5	III.6
Se verifică calitatea și caracterul complet al metadatelor în timpul procesului de depunere electronică?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.6	III.22
Sistemul de depunere electronică prevede o dovadă incontestabilă de livrare?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.7	-
Este permisă depunerea electronică a fișierelor multimedia și a fișierelor de mari dimensiuni (de exemplu, interceptări telefonice, fișiere video etc.)?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.8	III.9 III.20 III.42
Există măsuri care să garanteze gestionarea și schimbul corect de probe electronice, în ceea ce privește identificarea, colectarea, achiziționarea, transmiterea și păstrarea acestora?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	III.9	-
Există alte canale de depunere deschise pentru cei care sunt deconectați din alegere sau din necesitate sau pentru anumite tipuri de cazuri/proceduri?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.10	I.25 III.1
Utilizatorii interni au posibilitatea de a personaliza șabloanele pentru documentele create în diferitele etape ale procedurilor judiciare (de exemplu, decizii, comunicări, procese-verbale de audieri etc.)?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.11	II.13
Sunt disponibile soluții care să permită plata online a taxelor judiciare ("e-payments")?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.12	-

În cazul în care există o soluție de plată electronică, este aceasta concepută și implementată pentru a asigura securitatea transferului de bani pe parcursul întregului proces?	trebuie să aibă	☐	Da	Da	Da	III.13	-
În cazul în care există o soluție de plată electronică, este procesul de plată electronică integrat în mod corespunzător cu sistemul de depunere electronică?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.14	-
În cazul în care există o soluție de plată electronică, prevede aceasta un calcul automat al taxelor judiciare care trebuie plătite în cazul în care acestea sunt fixe sau se bazează pe parametri cunoscuți?	ar fi putut	☐	-	Da	Da	III.15	-
În cazul în care este disponibil un calcul automat al taxelor judiciare, există caracteristici de calcul accesibile publicului și puse la dispoziția cetățenilor?	ar fi putut	☐	-	Da	Da	III.16	-
Există un sistem de stocare unic de date și documente la nivel național?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.17	-
Asigură sistemul de stocare de documente stocarea documentelor electronice pentru a păstra (și a putea dovedi) integritatea acestora în fiecare etapă a ciclului de viață?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.18	-
Sistemul de stocare de documente oferă interfețe de programare a aplicațiilor, inclusiv pentru cele externe, prin canale securizate?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.19	III.39
În ceea ce privește prezentarea probelor video, sunt identificate standarde deschise și sunt dezvoltate/utilizate soluții specifice de streaming?	ar fi putut	☐	Da	Da	Da	III.20	III.9 III.42
Statisticile judiciare sunt colectate și elaborate automat în mod regulat?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.21	-
Este urmată și aplicată o abordare de business intelligence pentru datele structurate și nestructurate?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.22	-
Sistemul de depunere electronică prevede proceduri specifice pentru corectarea greșelilor comise de registratori, evitând prescurtările (de exemplu, accesul direct la bazele de date) sau soluțiile parțiale?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.23	-
Hotărârile judecătorești sunt disponibile publicului?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.24	III.21
Există soluții automate sau semi-automate de anonimizare pentru a rezolva constrângerile de confidențialitate?	ar fi putut	☐	Da	Da	Da	III.25	-
Sunt identificate în mod unic deciziile și documentele legate de caz?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.26	II.20 III.3 III.23
Sistemul de depunere electronică permite accesul de la distanță de pe orice dispozitiv și fără a fi necesară instalarea unui software suplimentar?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.27	-

Sistemul de depunere electronică gestionează întreruperile temporare?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.28	-
Există soluții adecvate pentru funcționalitatea de back-office a sistemului de depunere electronică (e-filling) pentru a permite utilizatorilor interni să lucreze off-line, adică atunci când conexiunea la internet nu este disponibilă, în special pentru a studia și redacta documente?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.29	-
Oferă sistemul de depunere electronică un acces ușor și rapid la informații în timp real, cu timpi de răspuns rapizi?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.30	-
Există paradigme care să elimine sau cel puțin să reducă la minimum durata de nefuncționare a sistemului de depunere electronică atunci când este actualizat?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.31	-
Există un plan de continuitate a activității?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.32	-
Identificarea electronică se bazează pe cel puțin doi factori de autentificare diferiți, în special atunci când se accesează dintr-o rețea externă prin internet?	ar trebui să aibă	☐	Da	Da	Da	III.33	-
Este sistemul de depunere electronică integrat cu un sistem de gestionare a identității și a accesului?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.34	III.33
Caracteristicile sistemului de depunere electronică expuse pe internet sunt protejate în mod adecvat împotriva atacurilor cibernetice?	trebuie să aibă	☐	-	Da	Da	III.35	-
Se efectuează teste periodice de vulnerabilitate, în conformitate cu standardele internaționale?	ar trebui să aibă	☐	-	Da	Da	III.35	-
Există soluții de criptare a datelor și documentelor pentru anumite tipuri de informații sensibile?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.36	-
Există măsuri de securitate adecvate în cazurile de lucru la distanță pentru a garanta confidențialitatea documentelor electronice care conțin date sensibile prelucrate pe dispozitivul (dispozitivele) în cauză?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.37	III.29
Există soluții de segregare a datelor pentru a se asigura că numai utilizatorii aplicației pot accesa datele lor?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.38	-
Este sistemul de depunere electronică pregătit pentru a fi interoperabil cu sistemele externe, asigurând o compatibilitate maximă la nivel național?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.39	-
Fluxurile de interoperabilitate garantează în mod corespunzător securitatea, protecția datelor cu caracter personal și confidențialitatea?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.40	-

Este luată în considerare reutilizarea elementelor constitutive facilitate de guvern?	trebuie să aibă	☐	-	-	Da	III.41	-
[pentru statele din afara UE] Sunt luate în considerare reglementările UE privind interoperabilitatea și instrumentele disponibile în lumina (posibilelor) schimburi transfrontaliere?	ar trebui să aibă	☐	-	-	Da	III.42	-